123. Mogelijks is dergelijk 'primauteit' van de vergoedingsplicht uit hoofde van "niet-geïdentificeerd voertuig" of een WAM-verzekeraar te verklaren vanuit de aard van het B.G.W.F.. Er mag worden aangenomen dat het B.G.W.F. in hoofdzaak optreedt als waarborgfonds[285]. In geval van een fout van een "niet-geïdentificeerd" voertuig, verleent het B.G.W.F. tussenkomst, maar blijft onderliggend het aansprakelijkheidsrecht onaangetast. Het B.G.W.F. beschikt (potentieel) over een verhaalsrecht o.g.v. art. 19bis-14 WAM t.a.v. de gemeen rechtelijk aansprakelijke derde. Hoewel het B.G.W.F. theoretisch beschikt over een verhaalsrecht, zal bij tussenkomst in het kader van "toevallig feit", het B.G.W.F. meestal optreden als zuiver schadefonds. Zoals aangegeven verschilt de omvang van de schadevergoeding in deze beide gevallen aanmerkelijk. In de mate dat de schadelast potentieel kan worden ten laste gelegd van de eigenlijk aansprakelijke partij (of zijn aansprakelijkheidsverzekeraar) dient de tussenkomst van het B.G.W.F. als zuiver schadefonds dan ook zo beperkt mogelijk te worden gehouden.

Hoofdstuk 4. Schadevergoeding

Afdeling 1. Omvang

124. Tot voor de Wet van 8 juni 2008[286] was er een aanzienlijk verschil in de omvang van de schadevergoeding in vergelijking met de volledige schadeloosstelling[287] bij de (andere) vergoedingsopdrachten van het GWMF, inclusief "toevallig feit". Indien het ongeval was veroorzaakt door een niet-geïdentificeerd voertuig, vergoedde het B.G.W.F. immers enkel de lichamelijke schade. De stoffelijke schade werd in dit verband in principe niet ten laste genomen[288]. Dit verschil in vergoeding werd niet strijdig bevonden met het gelijkheidsbeginsel[289].

125. In het licht van het uitgebreide territoriale toepassingsgebied moet vooromschreven omvang van de tussenkomst door het B.G.W.F. bij "niet-geïdentificeerd voertuig" evenwel worden genuanceerd. Indien het ongeval zich heeft voorgedaan op het grondgebied van de lidstaten van de EER, zal de vordering tot schadevergoeding door het Belgische slachtoffer[290] beoordeeld worden overeenkomstig de toepasselijke wetgeving van het land waar het ongeval zich heeft voorgedaan[291]. Het B.G.W.F. heeft voor zover het ongeval is veroorzaakt door een niet-geïdentificeerd voertuig dan verhaal tegen het garantiefonds van de EER-lidstaat waar het ongeval zich heeft voorgedaan[292].

---

[285] Zie ook de benaming "Gemeenschappelijk Waarborgfonds" in de Wet 22 augustus 2002. Zie vn. 10.
[286] Wet van 8 juni 2008 houdende diverse bepalingen, *BS* 16.06.2008, 30529.
[287] Zie randnr. 97.
[288] Art. 19bis-13, § 2 io § 6 WAM en art. 23, § 1 KB 11 juli 2003. Pol. Brugge 17 maart 2005, A.R. 04A291, onuitg. "de vordering van de Gemeente voor de schade aan de duiker en van de bvba voor de voertuigschade tegen het Fonds zijn sowieso ongegrond, aangezien zij niet strekken tot vergoeding van schade uit lichamelijk letsel."
[289] Grondwettelijk Hof 15 juli 1999, nr. 93/1999, *De Verz.* 2000, 645 noot J-L FAGNART.
[290] PIRE neemt aan dat het slachtoffer hoofdverblijfplaats in België moet hebben. A. PIRE, 'La quatrième directive R.C. automobile et les nouvelles missions du Fonds Commun de Garantie Automobile' in B. DUBUISSON en P. JADOUL (eds.), *Du neuf en assurance R.C. automobile*, Brussel, Academia-Bruylant, 2004, 59.
[291] Mocht de buitenlandse wetgeving hierin voorzien, zal in dergelijk geval toch weer wel rekening moeten gehouden worden met een vrijstelling. Zie Art. 23, § 4 K.B 11 juli 2003.

126. In navolging van de Vijfde Richtlijn Motorrijtuigenverzekering[293] werd art. 19bis-13, § 3 WAM aangepast bij Wet van 8 juni 2008[294]. Basisuitgangspunt blijft nog steeds dat in de regel enkel "lichamelijk letsel" wordt vergoed. Voor ongevallen en hun gevolgen die zich voordoen na 26.06.08[295] wordt evenwel voorzien dat de materiële schade niet meer kan worden uitgesloten indien in eenzelfde ongeval veroorzaakt door een "niet-geïdentificeerd" voertuig "een slachtoffer"[296] is vergoed voor "aanzienlijk"[297] lichamelijk letsel. Deze wijziging zou mogelijks een verschuiving van de vergoedingsaanvragen t.a.v. het B.G.W.F. van "toevallig feit" naar "niet-geïdentificeerd" voertuig met zich mee kunnen brengen[298]. Een aanpassing van art. 23, § 1 Uitvoeringsbesluit (KB 11 juli 2003) lijkt zich m.b.t. de uitsluiting van stoffelijke schade m.b.t. de tussenkomst bij "niet-geïdentificeerd voertuig" in ieder geval op te dringen.

Afdeling 2. Vergoedingsgerechtigden

127. Elke benadeelde persoon kan van het B.G.W.F. vergoeding bekomen voor de schade uit lichamelijk letsel n.a.v. een verkeersongeval veroorzaakt door een niet-geïdentificeerd motorrijtuig[299]. Concreet betekent dit dat voor ongevallen die in België hebben plaatsgevonden in de regel enkel de voor het ongeval aansprakelijke persoon van vergoeding is uitgesloten, tenzij deze in toepassing van art. 29bis WAM vergoedingsgerechtigd zou zijn[300]. Slachtoffers met uitsluitend stoffelijke schade blijven sedert de Wet van 8.06.08 niet noodzakelijk onvergoed. Indien immers in het ongeval "enige benadeelde"[301] is vergoed "omwille van aanzienlijk lichamelijk letsel" zou ma-

---

[292] Art. 19bis-14, § 4, 2° WAM.

[293] Richtlijn 2005/14/EG Europees Parlement en Raad, houdende wijziging Richtlijnen 72/166/EEG, 84/5/EEG, 88/357/EEG en 90/232/EEG Raad en Richtlijn 2000/26/EG Europees Parlement en Raad betreffende de verzekering tegen de wettelijke aansprakelijkheid waartoe deelneming aan het verkeer van motorrijtuigen aanleiding kan geven, *PB. L.* 149/14 e.v., 11 juni 2005. Art. 6 voorziet dat de omzetting dient te gebeuren uiterlijk 11 juni 2007.

[294] Wijzigingen liggen "verscholen" in art. 17 van de Wet van 8 juni 2008 houdende diverse bepalingen, *BS* 16.06.2008, 30529.

[295] Art. 19bis 11, § 3 *in fine* WAM bepaalt "de bepalingen van deze paragraaf zijn niet van toepassing op de gevolgen van de ongevallen die zich hebben voorgedaan voor zijn inwerkingtreding". Overeenkomstig algemeen wettelijke principes, zijn de bepalingen tien dagen na de publicatie op 16 juni 2008 in het *Belgisch Staatsblad* inwerking getreden, aldus 26 juni 2008.

[296] Er is geen begripsomschrijving opgenomen in de Richtlijn noch in art. 19bis 11, § 3 WAM. Bovendien zou hierin kunnen gelezen worden dat het slachtoffer met lichamelijk letsel niet noodzakelijk hetzelfde moet zijn als het slachtoffer dat de stoffelijke schade ondervindt.

[297] Er is geen begripsomschrijving opgenomen in de Richtlijn, enkel een verwijzing naar 'letsel dat in het ziekenhuis moet worden behandeld'. Onder art. 19bis, 11, § 3 WAM wordt opgesomd wat 'wordt beschouwd als aanzienlijk lichamelijk letsel' en bepaald dat de Koning 'de voorwaarden, waaronder een lichamelijk letsel als aanzienlijk wordt beschouwd, nader kan bepalen of de lijst ervan aanvullen'.

[298] Denk bv. aan een bestuurder die slipt op een olievlek. In geval van "toevallig feit" is deze van vergoeding uitgesloten. Hij kan evenmin een beroep doen op art. 29bis WAM. Indien in het ongeval ook een slachtoffer 'aanzienlijk' lichamelijk letsel oploopt en hiervoor vergoed wordt, zou de bestuurder zowel materiële als lichamelijke schade vergoed krijgen in het kader van de 'vernieuwde' tussenkomst bij "niet-geïdentificeerd" voertuig. In de regel zou de bestuurder bij (klassieke toepassing van de vergoedingsopdracht bij) "niet-geïdentificeerd" voertuig enkel aanspraak kunnen maken op vergoeding voor zijn lichamelijk letsel. Het is ook mogelijk dat benadeelden (andere dan de bestuurder van het geslipte voertuig) er niet langer belang in zien om hun vordering te baseren op "toevallig feit" zodra in het ongeval slachtoffers zijn met 'aanzienlijk' lichamelijk letsel. Hun lichamelijk letsel en stoffelijke schade wordt dan immers in beide gevallen vergoed. Evenwel blijven bv. op het vlak van bewijsvoering (zie o.a. randnr. 34 ev. versus 115 ev.) toch aanzienlijke verschillen bestaan. Zie hieromtrent uitgebreid J. MUYLDERMANS, 'Vijfde Richtlijn Motorrijtuigen, actualisering en stappen tot evolutie', *VAV* 2006, 421 ev.

[299] Zie ook Ph. COLLE, *Handboek bijzonder gereglementeerde verzekeringscontracten*, Intersentia, 2005, 211.

[300] De voor het ongeval aansprakelijke bestuurder is o.g.v. art. 19bis-11, § 1, 7° WAM uitgesloten alsook onder art. 29bis WAM. Zie art. 21, 1° K.B. 11 juli 2003. Degene die zich op een toevallig feit beroept is zoals eerder gemeld uitgesloten van de vergoeding onder art. 19bis-11, § 1, 3° WAM. Voor deze bestuurder kan het dus aangewezen zijn dat de fout van een niet-geïdentificeerde bestuurder als oorzaak van het ongeval wordt weerhouden. Zo zou deze bv. in geval door een niet-geïdentificeerd voertuig een voorwerp wordt weggeslingerd tegen zijn wagen, als achteropkomend voertuig wel aanspraak kunnen maken op vergoeding. Zie hieromtrent J. MUYLDERMANS noot onder Cass. 17 januari 2003, *TAVW* 2003, 245.

[301] Zie hieromtrent voetnoot 285-286.

teriële schade immers als vergoedbaar kunnen aanzien worden[302]. Bij ongevallen die zich op het grondgebied van een lidstaat van de EER hebben voorgedaan, blijft de voor het ongeval aansprakelijke persoon van vergoeding uitgesloten. De toepasselijke wetgeving van het land waar het ongeval zich heeft voorgedaan voorziet mogelijks in bijkomende van vergoeding uitgesloten benadeelden.

Afdeling 3. Verhaalsrecht B.G.W.F. – Procedure – Keuzerecht benadeelde

128. Deze onderwerpen werden reeds toegelicht naar aanleiding van de vergoedingsopdracht van het B.G.W.F. bij "toevallig feit". Hier kan een verwijzing voor wat betreft de vergoedingsopdracht van het B.G.W.F. bij 'niet geïdentificeerd voertuig" naar deze bespreking dan ook volstaan. Zie in het bijzonder voor toelichting bij het verhaalsrecht randnummers 98 t.e.m. 104; voor wat de procedure betreft randnummer 110 t.e.m. 112 en inzake keuzerecht van de benadeelde randnummer 113.

Titel IV. Diefstal, geweldpleging of heling - art. 19bis-11, § 1, 4° WAM

Hoofdstuk 1. Begripsomschrijving

129. Elke benadeelde kan van het B.G.W.F. vergoeding bekomen van de schade die door een motorrijtuig werd veroorzaakt wanneer in geval van diefstal, geweldpleging of heling, de burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe het motorrijtuig aanleiding kan geven, niet verzekerd is, overeenkomstig de wettelijk geoorloofde uitsluiting.

130. De laatste zinsnede wijst er op dat het B.G.W.F. in principe slechts zal tussenkomen wanneer de WAM verzekeraar gerechtigd is zijn tussenkomst te weigeren o.g.v. art. 3, § 1 in fine WAM[303].

131. Art. 3, § 1 WAM bepaalt dat de WAM verzekeraar de benadeelde(n) dient schadeloos te stellen in geval van burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de eigenaar, van iedere houder en van iedere bestuurder van het verzekerd motorrijtuig alsmede van degenen die daarin worden vervoerd met uitzondering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van hen die zich door diefstal, geweldpleging of heling de macht over het voertuig hebben verschaft.

132. De draagwijdte van artikel 19bis-11 §1,4° WAM hangt dus af van de wijze waarop "diefstal", "geweldpleging" en "heling" wordt begrepen in het kader van art. 3, § 1 WAM *in fine*.

[302] Zoniet kan indien aan de voorwaarden van art. 29bis WAM zou zijn voldaan, de kledijschade eventueel vergoedbaar zijn.
[303] Bij onenigheid tussen de WAM-verzekeraar en het B.G.W.F., is het B.G.W.F. in eerste instantie verplicht de schade te vergoeden, onverminderd haar verhaalsrecht (art. 19bis-18 WAM), cfr. Randnummers 113.

133. In het algemeen dienen uitzonderingen en uitsluitingen van de WAM strikt te worden gelezen[304], aangezien de WAM-verzekering een zeer ruime strekking heeft[305].

Afdeling 1. Diefstal

134. Diefstal wordt in de regel geïnterpreteerd in de zin van artikel 461, 1ste lid Sw.[306] dat bepaalt dat hij die een zaak die hem niet toebehoort, bedrieglijk wegneemt, schuldig is aan diefstal[307].

135. Essentieel is:
- De bedrieglijke wegneming of verplaatsing van het voertuig zonder toestemming van de eigenaar (materieel bestanddeel);
- Tegen de wil in van de eigenaar en met de intentie om het voertuig niet terug te geven aan de eigenaar (moreel bestanddeel).[308]

136. Bedrieglijke wegneming van de zaak is een essentiële vereiste, zowel bij diefstal, als bij gebruiksdiefstal[309].

137. Zo zal een bewezen gebrek aan toestemming onvoldoende zijn om tot gebruiksdiefstal te kunnen besluiten, aangezien het moreel element van het misdrijf onvoldoende wordt aangetoond (bedrieglijke wegneming)[310].

138. Dat de dief op het ogenblik van de feiten niet toerekeningsvatbaar is ingevolge een geestesstoornis, belet evenwel niet dat het gaat om diefstal in de zin van artikel 3, § 1 WAM. De uitsluiting geldt dus ook in deze context[311].

139. Geen diefstal vindt plaats wanneer enkel het bezit bedrieglijk is, en niet de wegneming op zich[312]. Er is immers geen sprake van diefstal indien het voertuig wordt toevertrouwd aan een persoon en deze laatste er later misbruik van maakt[313] (cfr. Randnrs. 152-153).

140. De uitsluiting van dekking wegens diefstal vereist niet dat de dader strafrechtelijk wordt vervolgd, *a fortiori* veroordeeld[314]. Dit geldt naar analogie ook voor de misdrijven die hierna worden beschreven.

---

[304] Pol. Brussel 22 september 2011, *RGAR* 2011, afl. 9, nr. 14798; C. VAN SCHOUBROECK, "Vergoeding van schade door verkeersongevallen ongeacht aansprakelijkheid" in K. BERNAUW en H. BOCKEN, *Aansprakelijkheid, aansprakelijkheidsverzekering en andere schadevergoedingssystemen 2006-2007*, Mechelen, Kluwer, 2007, 563, nr. 44.
[305] Benelux Hof 26 juni 1898, *T.Verz.* 1990, 98; Benelux-basisteksten, deel 4/II, Verzekering motorrijtuigen, 37.
[306] Pol. Brugge 22 april 2013, *VAV* 2013, afl. 6, 43.
[307] S. FREDERICQ, H. COUSY en J. ROGGE, "Overzicht van rechtspraak (1969-1978) Verzekeringen", *TPR* 1981, 460, nr. 92.
[308] Pol. Brugge 22 april 2013, *VAV* 2013, afl. 6, 43.
[309] Cass. 19 november 1973, *Arr.Cass.* 1974, 315; Cass. 19 oktober 1982, *Arr.Cass.* 1982-83, 257; Cass. 31 maart 1992, *Arr.Cass.* 1991-92, 738; Gent 30 januari 1998, *RGAR* 1999, 13148; C. VAN SCHOUBROECK, A. VANDERSPIKKELEN, G. JOCQUÉ en H. COUSY, "Overzicht van rechtspraak. Verzekering motorrijtuigen 1980-1997, *TPR* 1998, nr. 32.3.
[310] Corr. Luik 16 juni 2008, *VAV* 2008, afl. 5, 419; Pol. Brugge 22 april 2013, *VAV* 2013, afl. 6, 43.
[311] Benelux Gerechtshof 28 juni 2012, *VAV* 2012, 288 -290, noot J. MUYLDERMANS.
[312] A. DE NAUW, *Inleiding tot het bijzonder strafrecht*, Antwerpen, Kluwer, 1992, 307.
[313] Luik 21 december 1995, *T. Verz.* 1996, 470; P. COLLE, *Handoek bijzonder gereglementeerde verzekeringscontracten*, Antwerpen, Intersentia, 2010, 160.
[314] Cass. 12 maart 2013, *Arr.Cass.* 2013, afl. 3, 683-85; vgl. Pol Brussel 22 september 2011, *RGAR* 2011, afl. 9, 14798.